

Nr 672

Av herr **Kollberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 144 med förslag rörande beredskapslagring av olja.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 144 framlägges ett program i syfte att nå ökad krigs- och beredskapslagring av flytande bränslen. I propositionen föreslås sålunda nya författningsbestämmelser för oljelagring, innebärande bl. a. att olika kategorier av säljare och förbrukare av petroleumprodukter (eldningsolja, bensin m. m.) skall åläggas att verkställa lagring för krigs- och beredskapsändamål. Lagringsskyldiga föreslås bli — förutom oljehandeln och inhemska raffinaderier, vilka redan är lagringsskyldiga — konsumenter som importerar oljeprodukter för egen förbrukning samt i övrigt konsumenter av eldningsolja, vilkas förbrukning överstiger 5 000 m³ per år. Finansieringen av lagringsprogrammet förutsättes delvis skola ske genom att de lagringsskyldiga själva i viss utsträckning tillskjuter medel. En viss del av lagringen föreslås obligatoriskt skola ske i skyddade anläggningar. Det nuvarande systemet med statsbidrag för sådana anläggningar föreslås därvid bli avvecklat.

I fråga om lagringsplikten gäller, såsom nyss sagts, att oljehandeln och raffinaderierna redan nu är lagringspliktiga men enligt propositionen skall lagringsplikten utvidgas även till storkonsumenterna. Jag anser, att ansvaret för krigs- och beredskapslagringen i princip är ett riksintresse och att kostnaderna för lagringen sålunda bör åvila staten, därvid företagarna om så erfordras skall stödja lagerhållningens praktiska genomförande. Emellertid tvingar det nuvarande läget och sakens brådskande natur till vissa undantag från denna princip, och jag vill därför icke göra någon invändning mot att näringslivet i detta fall får skyldighet att medverka till lagringen. Jag vill emellertid starkt understryka, att denna min inställning är betingad uteslutande av de nu rådande utomordentliga förhållandena. Det nu lämnade medgivandet får därför icke åberopas för den händelse det till äventyrs framdeles kan uppkomma liknande spörsmål inom denna eller annan bransch.

Då beredskapslagring tidigare förekommit har den i allmänhet brukat ske i samverkan mellan staten och näringslivet, därvid staten svarat för de uppkomna kostnaderna. Man torde därför vid genomförandet av den nu ifrågasatta lagringsplikten böra undersöka möjligheterna till *frivilliga* uppgörelser med nytillkomna lagerhållare. Härigenom kan man bättre anpassa lagringen efter det sätt, på vilket de olika företagen arbetar, samt åstadkomma en väsentlig förenkling i administrativt hänseende.

För den händelse den lagringsskyldige — trots nyssnämnda principiella

invändningar — anses böra tillskjuta medel för bestridande av lagringskostnaderna bör storkonsumenternas andel icke överstiga vad som kan anses skäligt. Andelens storlek bör, med hänsyn till omfattningen av företagens egen dispositionsrätt över lagerhållningen, icke överstiga 30 procent.

För att få till stånd lagring i skyddade utrymmen — bergrum o. d. — har hittills tillämpats ett system med statsbidrag till sådana anläggningar. Detta system föreslås skola slopas och ersättas med en obligatorisk skyldighet att lagra vissa oljeprodukter i skyddade anläggningar. På skäl som anförts av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap och överbefälhavaren anser jag, att gällande bestämmelser rörande statsbidragen bör bibehållas. Jag vill särskilt understryka vad av riksnämnden anförts därom, att det är ovissst i vad mån den föreslagna finansieringen gör det möjligt att ingripa reglerande i fråga om lokaliseringen och det tekniska utförandet av de skyddade utrymmena. Jag vill också peka på att några bärande skäl för att lagerhållarna skall svara för de extra kostnader, som föranledes av lagring i skyddade utrymmen, icke förebragts. Riksdagen bör därför enligt min mening uttala sig för att statsbidragssystemet bör bibehållas och att anslagsbehovet bör upptagas till prövning av nästa års riksdag och då avvägas med beaktande av den ändrade ordningen för finansiering av oljelagringen.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 144 måtte

1) beträffande den föreslagna lagringsplikten för större förbrukare för sin del besluta en sådan utformning av det framlagda författningsförslaget, att möjlighet i första hand öppnas till överenskommelser med de berörda företagen,

2) besluta sådan utformning av finansieringssystemet, att ifrågavarande större förbrukares del av de sammanlagda kostnaderna kommer att utgöra högst 30 procent av de årliga kostnaderna, samt

3) besluta att statsbidragen till anordnande av skyddade lagringsutrymmen i princip måtte bibehållas och att bidragens utformning liksom anslagsbehovet måtte omprövas till nästa års riksdag med hänsyn till finansieringen i övrigt.

Stockholm den 7 maj 1957

Gustaf Kollberg